

זכויות אדם, קהילה ומדיניות תכנון בישראל

יום ג' 12:00-14:00

ד"ר חיים יעקובי

מתרגלת: סיון פיסטרוב

שעות קבלה: יום ג' 14:00-16:00 (חדר 642 בנין 72)

קורס זה מבקש לעסוק בקשר בין זכויות אדם, כמושג משפטי ופוליטי וככלי לשינוי חברתי, לבין מדיניות תכנונית כפרקטיקה העוסקת בארגון המרחב ובחלוקת משאבים. הקורס יסמך על דיון תיאורטי כמו גם על עבודת הסטודנטים בקרב ארגוני זכויות וקהילות מוחלשות, ויהווה אמצעי להתמודדות עם סוגיות של אי-צדק חברתי, חוסר שוויון ואפליה. ייחודו הבולט של הקורס המוצע נובעת מנקודת המוצא שמדיניות תכנון, ככלי שלטוני, היא בעלת השפעה מכרעת על קהילות וזכויותיהן. לקורס שלושה היבטים מרכזיים. הראשון הוא ההיבט התיאורטי שיציג בפני הסטודנטים גישות שונות לזכויות אדם תוך בחינת הרלוונטיות שלהן למדיניות תכנון ככלי שלטוני. ההיבט השני יתמקד באופן אנליטי בניתוח חקרי-אירוע מישראל והעולם הנוגעים לזיקה בין זכויות אדם, קהילה ומדיניות תכנון. בחלקו השלישי של הקורס והמשמעותי ביותר יושמו הכלים שנרכשו בקורס התיאורטי תוך חשיפת הסטודנטים ומעורבותם בפעילות חברתית וקהילתית. במוקד הפעילות הסטודנטים יעבדו בארגונים לשינוי חברתי ולזכויות אדם הפועלים בישראל בסוגיות הנוגעות למדיניות תכנון כמו גם עם קהילות מוחלשות בנגב שזכויותיהן נשללות מהן עקב מדיניות תכנון אי-שוויונית. באמצעות הנחייה אקדמית ומקצועית, מחקר ועבודת שטח יעסקו הסטודנטים בכתיבת דו"ח, חוות דעת או כל מסמך מדיניות רלוונטי עבור אחד הארגונים או הקהילות איתן יעשה שיתוף הפעולה.

חובות הקורס:

השתתפות בשיעור

חמש שעות פעילות בארגון חברתי במשך כל שבוע

תרגיל

עבודה

הציון בקורס:

40% הערכת העבודה בארגון

20% השתתפות ותרומה לדיון

40% עבודת סיכום

רשימת קריאה:

בן-גל, ט., אלכסנדר, ד., בנדור, א., ורבין ש. (1992). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך ג'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

מאיר, א., (2003). *מסינגור תכנוני לתכנון עצמאי: בדווי הנגב בנתיבי הדמוקרטיזציה בתכנון, מרכז הנגב לפיתוח אזורי, אוניברסיטת בן גוריון*
גבזון, ר. ושינדור ח. (1991א). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך א'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

גבזון, ר. ושינדור ח. (1991ב). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך ב'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

זיו, נ' ושמיר, ר' (2000). "בנה ביתך: פוליטיקה גדולה ופוליטיקה קטנה במאבק נגד אפליה בקרקע", תיאוריה וביקורת 16 (אביב) 45-66.

בן-גל, ט., אלכסנדר, ד., בנדור, א., ורבין ש. (1992). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך ג'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

גבזון, ר. ושינדור ח. (1991א). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך א'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

גבזון, ר. ושינדור ח. (1991ב). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך ב'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

זיו, נ' ושמיר, ר' (2000). "בנה ביתך: פוליטיקה גדולה ופוליטיקה קטנה במאבק נגד אפליה בקרקע", תיאוריה וביקורת 16 (אביב) 45-66.

בן-גל, ט., אלכסנדר, ד., בנדור, א., ורבין ש. (1992). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך ג'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

גבזון, ר. ושינדור ח. (1991א). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך א'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

גבזון, ר. ושינדור ח. (1991ב). *זכויות האדם והאזרח בישראל כרך ב'*. ירושלים: האגודה לזכויות האזרח בישראל.

זיו, נ' ושמיר, ר' (2000). "בנה ביתך: פוליטיקה גדולה ופוליטיקה קטנה במאבק נגד אפליה בקרקע", תיאוריה וביקורת 16 (אביב) 45-66.

מאיר, א., (2003). *מסינגור תכנוני לתכנון עצמאי: בדווי הנגב בנתיבי הדמוקרטיזציה בתכנון, מרכז הנגב לפיתוח אזורי, אוניברסיטת בן גוריון*

- Davidoff, P. (1965) "Advocacy and Pluralism in Planning". *Journal of the American Institute of Planning*, 31, pp. 331-338
- Fenster, T. (1999) " Culture, Human Rights and Planning (as Control) for Minority Women in Israel" In: Fenster, T. (Ed.) *Gender, Planning and Human Rights*, London: Routledge, pp. 39-54
- Fernandes, E., and Varley, A., (1998). "Law, the City and Citizenship in Developing Countries: an Introduction. In: Fernandes, E., and Varley, A., (eds.) *Illegal Cities: Law and Urban Change in Developing Countries*, Zed Books LTD. pp.: 3-17.
- Harvey, D., (1973). *Social Justice and the City*. London: Edward Arnold.
- Keck, M. and Sikkink, K. (1998). *Activists beyond Borders: Advocacy Networks in International Politics*, Ithaca: Cornell University Press.
- Risse, T. and Ropp, S. C. and Sikkink, K. (1999). *The Power of Human Rights, International Norms and Domestic Change*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Stammers, N. (1999). "Social Movements and the Social Construction of Human Rights," *Human Rights Quarterly* 21 (4): 980-1008.